

PROGRAM

PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW NARKOMANII DLA MIASTA I GMINY TRZEMESZNO NA LATA 2013 - 2014

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	PODSTAWY PRAWNE	4
III.	DIAGNOZA	5
IV.	GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU	9
V.	CELE GPPiRPN na lata 2013 – 2014	10
VI.	ZADANIA GPPiRPN	11
VII.	PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU	18
VIII.	ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU	19
IX.	POSTANOWIENIA KOŃCOWE	20
X.	SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI GPPiRPN	20
XI.	HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ PPIRPN	22
XII.	PRELIMINARZ KOSZTÓW - 2013 R.	27
XIII.	ZAKOŃCZENIE	28

I. WSTĘP

Regulacje prawne Wspólnoty Europejskiej w zakresie profilaktyki narkomanii zaczęły obowiązywać w naszym kraju od maja 2004 r. Zobowiązanie do bardziej ustrukturalizowanej współpracy w zakresie narkomanii nastąpiło wraz z wejściem w życie Traktatu o Unii Europejskiej, który umożliwił przyjęcie Unijnego Planu Kontroli Nadużywania Narkotyków na lata 1995 – 1999. Traktat Amsterdamski z 1997 r. przekazał Wspólnocie dodatkowe kompetencje w ochronie zdrowia, polegające na zapobieganiu głównym zagrożeniom zdrowotnym, w tym narkomanii oraz zakażeniom HIV/AIDS.

Zjawisko używania nielegalnych substancji psychoaktywnych zawiera w sobie problem niemedycznego konsumowania różnego typu leków i substancji objętych kontrolą prawa międzynarodowego. Obecne analizy skupiają się przede wszystkim na zagrożeniach niesionych przez dożylne wstrzykiwanie pochodnych amfetamin i opioidów. Inne środki nielegalne jak: ekstazy, substancje lotne i konopie również wpływają na stan ogólnego zagrożenia zdrowotnego społeczeństwa. Ponieważ używanie narkotyków jest najczęściej zjawiskiem nielegalnym i ukrywanym, stąd jest rzeczą utrudnioną obserwowanie zarówno zmieniających się wzorów ich używania, jak i nowo pojawiających się niekorzystnych konsekwencji zdrowotnych.

Coraz więcej państw akceptuje profilaktykę, terapię, redukcję szkód i represję jako cztery filary strategii prowadzenia polityki antynarkotykowej. Trzy z tych elementów związane są bezpośrednio z tematyką zdrowotną i stanowią bazową część reakcji państw na problemy niesione przez używanie narkotyków, definiowaną jako koncepcja zdrowia publicznego.

Używanie substancji psychoaktywnych, legalnych i nielegalnych, stało się społeczną rzeczywistością. Narkotyki wymagają zajmowania się nimi w sposób realny i odpowiadający ich dynamice. Złożoność, wielowymiarowość problematyki narkotykowej polega na przenikaniu się wątków związanych z problematyką zdrowia, zagadnień społecznych, ekonomicznych i aspektów bezpieczeństwa. Stąd szczególnie w jednoczącej się Europie, przy jej otwartych granicach, konieczne jest

wypracowanie zintegrowanej międzynarodowej polityki przeciwnarkotkowej, w której obecne są zarówno zagadnienia związane z ograniczaniem podaży, jak i popytu na substancje odurzające.

Adresaci programu

Program przeznaczony jest dla wszystkich mieszkańców Gminy, w tym:

- osób uzależnionych od narkotyków;
- osób eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi;
- rodzin, dzieci i osób dotkniętych problemem uzależnień;

przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi problemem uzależnień (pedagodzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, kuratorzy rodzinni i społeczni, policjanci, pracownicy służby zdrowia, duchowni).

II. Podstawy prawne podejmowanych działań

Aktami prawnymi regulującymi kwestie podejmowanych działań w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Narkomanii na lata 2013-2014 są:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 poz. 124);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.);
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016;
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2007-2015;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Trzemeszno na lata 2009 – 2014;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.);

- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 ze zm.);
- Zarządzenie Nr 161 / 2012 Burmistrza Miasta i Gminy Trzemeszno z dnia 07 marca 2012 r. w sprawie powołania Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień;
- Zarządzenie Nr 163 / 2012 Burmistrza Miasta i Gminy Trzemeszno z dnia 8 marca 2012 r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzemesznie;
- Zarządzenie Nr 180 / 2012 Burmistrza Miasta i Gminy Trzemeszno z dnia 16 maja 2012 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzemesznie;
- Uchwała Nr XLI / 307 / 2013 Rady Miejskiej w Trzemesznie z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie utworzenia oraz nadania statutu jednostce budżetowej pod nazwą „Placówka Wsparcia Dziennego w Trzemesznie”.

Zadania ujęte w niniejszym Programie pokrywają się z również z zadaniami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 r.; posiadają ponadto to samo źródło finansowania, tj. dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

O ile prawo przesądza, że gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych ustanawiane są na okres roku kalendarzowego, o tyle ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii nie określa zakresu czasowego dla realizacji zadań z przewidzianego w niej gminnego programu przeciwdziałania narkomanii.

III. DIAGNOZA

Na podstawie raportu z badań monitoringowych przeprowadzonych na terenie Miasta i Gminy Trzemeszno w m-cu grudniu 2009 r. przez firmę EKSTER z Opolna – Zdrój, dokumentacji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzemesznie oraz informacji uzyskanych

od podmiotów zajmujących się problemami uzależnień, stwierdza się, co następuje:

Miasto i Gmina Trzemeszno liczy 14.251 osób, w tym:

Miasto: 7.658 osób

Wieś: 6.593 osoby.

Wśród ogółu mieszkańców 2.963 to dzieci i młodzież do 18 r. ż.

Z informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Gnieźnie wynika, iż na dzień 31.12.2012 r. gmina Trzemeszno liczyła:

1. 710 osób bezrobotnych, w tym:
385 kobiet;
2. 294 osoby długotrwale bezrobotne;
3. 117 osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych.

Młodzież a narkotyki

Uczniowie trzemeszeńskich szkół nie postrzegają narkotyzowania się za zjawisko powszechne, jednak co czwarty uczeń III klasy gimnazjum i 23% uczniów II klasy szkoły ponadgimnazjalnej przyznaje się do kontaktów ze środkami odurzającymi (najczęściej jest to marihuana). 11% gimnazjalistów i 10% uczniów szkół ponadgimnazjalnych miało kontakt ze środkami odurzającymi w okresie 30 dni przed badaniem.

Tylko co czwarty z badanych uważa, że jego rówieśnicy posiadają wystarczającą wiedzę o narkotykach i szkodliwych skutkach ich działania.

5% uczniów szkół średnich spotkało w szkole osobę rozprowadzającą narkotyki a poza szkołą – 31%. Wśród gimnazjalistów odpowiednio: 10% i 34%.

Młodzi ludzie mają przekonanie, że w narkotyki można najprędzej zaopatrzyć się na dyskotece czy w pubie, ale kupno środka odurzającego w innych miejscach nie stanowi żadnego problemu.

Dorośli a narkotyki

52 % dorosłych ankietowanych mieszkańców Trzemeszna twierdzi, że w ich okolicy łatwy jest dostęp do narkotyków.

91 % dorosłych mieszkańców Trzemeszna uważa, że za posiadanie narkotyków powinno się karać (wśród młodzieży takie przekonanie podziela 80 % badanych).

Dane statystyczne dotyczące przestępczości związanej z narkomania

(Komisariat policji w Trzemesznie)

Z informacji uzyskanych z Komisariatu Policji wynika, iż w latach 2006 – 2010 nie odnotowano na terenie miasta i gminy Trzemeszno żadnych przestępstw popełnionych przez osoby będące pod wpływem narkotyków ani przestępstw dot. nielegalnego wprowadzania do obrotu środków odurzających, udzielania i nakłaniania do ich zażycia.

W 2007 r. zarejestrowano natomiast 1 osobę posiadającą narkotyki, a w 2010 r. ujawniono 3 przypadki ich posiadania, w tym:

- sprawy 2 osób nieletnich skierowano do Sądu Rodzinnego i Nieletnich w Gnieźnie;
- wobec 1 osoby dorosłej – do chwili udzielenia informacji - prowadzono postępowanie z zamiarem przekazania sprawy do Sądu Karnego w Gnieźnie.

W ramach działań Komisariatu Policji w Trzemesznie w 2011 r. ujawniono 4 przestępstwa dotyczące posiadania narkotyków, których sprawcami były osoby dorosłe (prowadzono w tym zakresie postępowania przygotowawcze, które zakończono skierowaniem aktu oskarżenia do Sądu Rejonowego w Gnieźnie).

W roku 2012 natomiast zarejestrowano 3 przestępstwa dot. posiadania środków odurzających i 3 przestępstwa dot. ich udzielania; w 5 – ciu przypadkach sprawę skierowano do Sądu Rejonowego w Gnieźnie z wnioskiem o objęcie aktem oskarżenia; w 1 przypadku postępowanie umorzono z powodu braku znamion przestępstwa.

Pomimo prowadzonego systematycznie rozeznania problemu nie ujawniono przestępstw dot. nielegalnego wprowadzenia do obrotu środków odurzających, udzielania i nakłaniania do ich zażycia. Nie ujawniono również

przestępstw popełnionych przez osoby pod działaniem środków odurzających.

Dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzemesznie

Ośłoną socjalną objęto w 2009 r. 321 rodzin, w tym 3 rodziny z problemem narkotykowym (wieś: 1 rodzina; łączna liczba osób w rodzinach: 6).

W 2010 r. ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystały 363 rodziny, w tym 3 rodziny z problemem narkotykowym (na wsi: 1 rodzina; łączna ilość osób w rodzinach: 6).

Rok 2011 – pomocą materialną objęto 323 rodziny (łącznie 959 osób), w tym 1 rodzinę z problemem narkomanii prowadzącą jednoosobowe gospodarstwo domowe.

Z pomocy OPS skorzystało w 2012 r. 456 rodzin (w tym wieś: 151); liczba osób w rodzinach – 891.

Punkt Konsultacyjny w Trzemesznie:

1. pomoc specjalisty psychoterapii uzależnień

Z pomocy specjalisty psychoterapii uzależnień (Trzemeszeński Punkt Konsultacyjny) skorzystały w 2009 r. 164 osoby, w tym 1 osoba z uzależnieniem mieszanym (alkohol, narkotyki, leki); w 2010 r. natomiast z powyższego wsparcia skorzystało 110 osób, w tym 3 osoby uzależnione od narkotyków i innych środków psychoaktywnych (uczestniczące w grupach wsparcia).

W 2011 r. z usług specjalisty skorzystało łącznie 114 osób, z czego 6 osób uzależnionych od narkotyków i leków. W roku kolejnym (2012) specjalista psychoterapii uzależnień zarejestrował 4 osoby uzależnione od narkotyków, które uczestniczyły w zajęciach terapeutycznych.

2. pomoc psychologiczna

W 2009 r. udzielono w Punkcie Konsultacyjnym ponad 50 porad psychologicznych, w roku 2010 – 39. W latach 2009 – 2012 psycholog nie zarejestrował osoby uzależnionej od narkotyków ani członków rodzin osoby uzależnionej.

IV. Główne założenia Programu

1. Program należy traktować w szerokim kontekście zapobiegania patologiom społecznym;
2. Program jest ukierunkowany przede wszystkim na profilaktykę oraz na bezpośrednie i czynne zapobieganie patologiom społecznym;
3. Realizacja Programu obejmuje trzy podstawowe obszary: profilaktykę, leczenie, rehabilitację i ograniczanie szkód zdrowotnych oraz badania, monitoring i ewaluację;

Program swym działaniem obejmuje szereg grup docelowych, skierowany jest do osób używających narkotyki jak również do ogółu społeczeństwa, ale przede wszystkim do dzieci i młodzieży, w tym młodzieży z grup ryzyka.

V. CELE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW NARKOMANII

Cele główne:

- Przeciwdziałanie rozszerzaniu się problemom wynikającym z używania narkotyków na terenie gminy;
- Zmniejszanie tempa wzrostu popytu na narkotyki.;
- Dostęp do fachowej pomocy w przypadku istniejących już problemów uzależnień;

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych oraz możliwości zapobiegania zjawisku;
2. Uświadomienie i pozyskanie społeczeństwa do zasadności prowadzonych przedsięwzięć profilaktycznych związanych z uzależnieniami;
3. Kształtowanie racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji psychoaktywnych wśród społeczności lokalnej (głównie dzieci i młodzieży);
4. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej oraz prowadzenie działalności informacyjnej;
5. Organizowanie i prowadzenie na terenie placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, promujących zdrowy styl życia wolny od środków psychoaktywnych;
6. Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę narkomanii poprzez organizację szkoleń, wymianę doświadczeń;
7. Ułatwienie osobom uzależnionym i ich rodzinom korzystania z różnych form pomocy społecznej;
8. Podjęcie interdyscyplinarnych działań mających na celu zapobieganie wszelkim uzależnieniom przez redukcję dostępności i zapotrzebowania na środki psychoaktywne, głównie przez pracę profilaktyczną na terenie miasta i gminy Trzemeszno;

9. Zainicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej polegającego na systematycznym i rzetelnym dostarczaniu mieszkańcom gminy fachowej wiedzy nt. problematyki uzależnień;

10. zmniejszenie skali wykluczenia społecznego osób uzależnionych od narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz ich rodzin.

VI. Zadania gminy w zakresie realizacji Programu

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem

a. kontynuowanie dostępności do bezpłatnej oferty pomocowej w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów narkomanii dla rodziców i dzieci oraz osób dorosłych uzależnionych od środków psychoaktywnych, przyjmujących szkodliwie lub/i eksperymentujących z nimi, poprzez prowadzenie i finansowanie Punktu Konsultacyjnego, w ramach którego profesjonalną pomoc świadczą:

- specjalista psychoterapii uzależnień (porady, udział w grupach wsparcia dla osób uzależnionych od narkotyków);
- psycholog;

b. współpraca z zakładami lecznictwa odwykowego wspomagającymi proces zdrowienia osób uzależnionych;

c. interdyscyplinarna praca instytucji, świadczących pomoc w zakresie interwencji wobec osób uzależnionych (policja, pomoc społeczna, służba zdrowia);

d. umożliwienie regularnego udziału mieszkańców gminy w zajęciach terapeutycznych prowadzonych przez Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie

Chorych „DZIEKANKA” w Gnieźnie (możliwość dofinansowania dojazdów w ramach Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j.: Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.);

e. udostępnianie informacji o instytucjach i in. podmiotach działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień (lokalna prasa, ulotki);

Wskaźniki monitoringu:

- liczba osób leczonych w placówkach leczenia odwykowego;
- liczba osób po zakończonym leczeniu odwykowym;
- liczba osób korzystających z terapii dla osób uzależnionych;
- liczba osób korzystających z pomocy psychologa;
- liczba osób zaproszonych na posiedzenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- liczba osób zmotywowanych przez GKRPA do podjęcia leczenia odwykowego;
- liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym od środków psychoaktywnych;
- liczba artykułów / komunikatów w lokalnej prasie;
- liczba materiałów edukacyjnych udostępnionych mieszkańcom gminy.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, wszechstronnej pomocy, w tym: psychospołecznej, prawnej, materialnej oraz w postaci pracy socjalnej

a. zapewnienie mieszkańcom miasta i gminy Trzemeszno (w tym: członkom rodzin z problemem dot. środków psychoaktywnych), stałego dostępu do specjalistycznej pomocy poprzez kontynuowanie działalności Trzemeszeńskiego Punktu Konsultacyjnego (specjalista psychoterapii uzależnień, psycholog);

b. zwiększanie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,

poprzez m.in.: funkcjonowanie Placówki Wsparcia Dziennego w Trzemesznie;

c. pomoc społeczna osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzinom, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ich ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego;

d. aktywizacja i integracja zawodowa i społeczna osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i ich rodzin przez Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez objęcie rodziny pracą socjalną;

e. zapewnienie ww. rodzinom pomocy materialnej – zgodnie z przepisami wynikającymi z Ustawy o pomocy społecznej;

Wskaźniki monitoringu:

- liczba osób współuzależnionych, którym udzielono specjalistycznej pomocy w Punkcie Konsultacyjnym;
- liczba rodzin z problemem narkomanii korzystająca ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzemesznie (pomoc materialna, praca socjalna);
- działalność Placówki Wsparcia Dziennego w Trzemesznie;
- liczba dzieci / młodzieży i rodzin korzystająca z pomocy Placówki Wsparcia Dziennego w Trzemesznie;

3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów narkomanii, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Skuteczna profilaktyka, to profilaktyka systemowa, długoterminowa. Musi dotyczyć wszystkich obszarów, w których funkcjonują młodzi ludzie i tam być realizowana.

1) Szkoła

- a) Cykliczne spotkania nastawione na rozwijanie osobowości młodego człowieka w kierunku nabywania umiejętności radzenia sobie z problemami i presją otoczenia;
- b) Prowadzenie zajęć edukacyjnych zwiększających wiedzę na temat środków odurzających, negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych, mechanizmów i przyczyn powstawania uzależnień, kar za przestępstwa związane z narkotykami;
- c) wspieranie szkół w realizacji profilaktyki trójwymiarowej tj. skierowanej jednocześnie do dzieci/młodzieży, nauczycieli i rodziców;
- d) wspieranie szkół z terenu miasta i gminy w rozwijaniu działań profilaktycznych, w szczególności obejmujących diagnozę problemu używania narkotyków na terenie szkoły i realizację adekwatnego do potrzeb programu profilaktycznego;
- e) realizacja działań na rzecz dzieci i młodzieży o charakterze edukacyjnym i aktywizującym, zapobiegających kontaktom tych grup z substancjami psychoaktywnymi, kształtujących postawy prozdrowotne, rozwijających korzystne z punktu widzenia profilaktyki umiejętności psychologiczne, takie jak asertywność, podejmowanie decyzji, pomaganie innym;

2) Dom rodzinny

- a) edukacja rodziców i opiekunów poprzez zajęcia dotyczące środków odurzających (wczesne rozpoznawanie sygnałów zagrożenia narkomania, kwestie związane ze wstydem przed przyznaniem się do problemu, informowanie o szkodliwości substancji psychoaktywnych, warsztaty na temat skutecznej komunikacji rodzic-dziecko);

- b) omawianie z rodzicami i opiekunami kwestii związanych z problemami okresu dojrzewania, uświadamianie zagrożeń współczesnego świata i odmienności dzisiejszych nastolatków;
- c) udostępnianie rodzicom i opiekunom materiałów pomocniczych (broszur, ulotek, adresów i telefonów placówek, w których można uzyskać fachową pomoc).

3) Środowisko zewnętrzne

- a) promocja zdrowego stylu życia poprzez organizowanie zajęć o charakterze rozwojowym, będących alternatywą dla używania środków odurzających;
- b) kampania społeczno - edukacyjna realizowana w całym środowisku lokalnym poprzez:
  - opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii;
  - współpraca z mediami w zakresie upowszechnienia wiedzy na temat narkomanii i związanych z nią problemów poprzez publikowanie w prasie informacji o tych zagadnieniach;
  - wykaz osób i placówek zajmujących się problematyką uzależnień;
  - relacje z pozytywnych przedsięwzięć podejmowanych w ramach promocji zdrowego stylu życia; ukazywanie pozytywnych wzorców;lub / i udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych dot. profilaktyki narkotykowej i rozwiązywania problemów społecznych związanych z uzależnieniami;
- c) udostępnianie materiałów informacyjnych poprzez ulokowanie ich w instytucjach, udzielających profesjonalnej pomocy;
- d) wspieranie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków;
- e) wspieranie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodziców;
- f) opracowywanie oraz upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii;

- g) zorganizowanie stałego systemu wymiany informacji pomiędzy mediami a podmiotami odpowiedzialnymi za zapobieganie narkomanii, w tym prowadzenie w lokalnej prasie kampanii edukacyjnej mającej na celu upowszechnianie wiedzy w zakresie wiedzy o szkodliwości substancji uzależniających oraz promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od środków psychoaktywnych;
- h) organizowanie i prowadzenie zajęć pozalekcyjnych (ściśle związane z profilaktyką uzależnień);
- i) organizowanie spotkań ze znanymi osobami, których stanowisko wobec narkotyków jest wyważone i racjonalne;
- j) organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób realizujących na terenie gminy zadania obejmujące tematykę przeciwdziałania narkomanii;
- k) promowanie zdrowego stylu życia bez środków uzależniających oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez inicjowanie i organizowanie przedsięwzięć o charakterze profilaktycznym (festyny, wycieczki);
- l) prenumerata miesięcznika „ŚWIAT PROBLEMÓW”;
- m) informowanie o istniejących formach pomocy dla osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin;
- n) nawiązanie współpracy z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych mających na celu przeciwdziałanie narkomanii oraz dokonywanie kontroli w miejscach szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych;
- o) upowszechnianie wiedzy na temat leczenia, rehabilitacji i ograniczania szkód zdrowotnych, m.in. przez zakup lub wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych;
- p) dofinansowanie organizowanych dla dzieci i młodzieży pozalekcyjnych zajęć sportowych z elementami profilaktyki uzależnień;
- q) wspieranie i dofinansowanie różnych form zajęć profilaktycznych oraz imprez masowych promujących zdrowy styl życia;

Wskaźniki monitoringu:

- podwyższenie wieku inicjacji narkotykowej;
- zmniejszenie ilości dzieci i młodzieży eksperymentującej z narkotykami;
- liczba szkół realizujących programy profilaktyki narkotykowej;
- liczba programów profilaktycznych realizowanych przez szkoły;
- liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi;
- liczba rodziców i nauczycieli uczestniczących w projektach i programach profilaktycznych;
- liczba szkoleń, spotkań, warsztatów, prelekcji dla rodziców i opiekunów o tematyce problemu zażywania substancji psychoaktywnych przez młodzież;
- liczba i nakład materiałów informacyjno - edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii;
- liczba komunikatów / informacji zamieszczonych w lokalnej prasie;
- liczba lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych uwzględniających problematykę narkomanii;
- liczba szkoleń dla przedstawicieli podmiotów zajmujących się problematyką uzależnień;
- poziom wiedzy i postawy społeczeństwa wobec narkotyków i narkomanii;
- liczba działań informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii;
- liczba publikacji prasowych na temat narkomanii;
- działalność Placówki Wsparcia Dziennego w Trzemesznie.

4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

- wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i organizacji zajmujących się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień;
- organizowanie dla przedstawicieli grup zawodowych związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień szkoleń / warsztatów z przedmiotowego zakresu;
- ścisła współpraca z placówkami oświatowo – wychowawczymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejsową Służbą Zdrowia, Placówką

Wsparcia Dziennego, Komisariatem Policji, co warunkuje efektywność podejmowanych działań profilaktycznych oraz ograniczenie szkód społecznych i zdrowotnych;

- zakup pomocy naukowych, dydaktycznych, książek oraz materiałów edukacyjno – informacyjnych dla szkół, instytucji kulturalno – oświatowych, organizacji pozarządowych oraz instytucji zajmujących się profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów uzależnień;

Wskaźniki monitoringu:

- liczba wdrożonych projektów programów profilaktycznych i interwencyjnych przez instytucje i organizacje;
- liczba instytucji i organizacji angażujących się w działania profilaktyczne;
- liczba pomocy naukowych, dydaktycznych, książek oraz materiałów edukacyjno – informacyjnych i ich jakość;

VII. Partnerzy w realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Narkomanii na lata 2013 - 2014:

- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego;
- samorząd powiatowy;
- ościenne samorzady gminne;
- miejscowe NZOZ;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilakt. i Rozw. Probl. Uzależnień;
- Placówka Wsparcia Dziennego w Trzemesznie;
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzemesznie;
- Komisariat Policji w Trzemesznie;
- Komenda Powiatowa;

- Szkoły z terenu miasta i gminy Trzemeszno;
- Organizacje pozarządowe;
- Trzemeszeński Dom Kultury;
- Miejskowa Służba Zdrowia;
- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Trzemesznie;
- Kościół Katolicki i inne związki wyznaniowe.

VIII. Zasady finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Finansowanie realizacji poszczególnych zadań określa preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z projektem budżetu gminy w dziale 851 – Ochrona zdrowia, w rozdziale 85153 – Zwalczanie narkomanii. Środki pozyskiwane przez gminę za zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych mogą być wykorzystywane wyłącznie na zadania ściśle związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. Zgodnie z art. 182 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele. Oznacza to, że kwota środków finansowych niewykorzystanych w danym roku budżetowym, powinna zwiększyć pulę środków przeznaczonych w następnym roku na realizację gminnych programów.

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wykonanie Programu należy do zadań Burmistrza Miasta i Gminy Trzemeszno.

W imieniu Burmistrza planowane zadania i sposoby ich realizacji wykonuje Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje działania w zakresie przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

3. Burmistrz Miasta i Gminy Trzemeszno do dnia 31 marca 2015 r. przedstawi Radzie Miejskiej sprawozdanie z wykonania niniejszego Programu.

X. System monitoringu i ewaluacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Narkomanii na lata 2013 - 2014.

Monitoring i kontrola efektywności prowadzone będą poprzez:

1. Sprawozdanie wewnętrzne dla Rady Miejskiej w Trzemesznie – termin: do 31.03.2015 r.;
2. Coroczne sprawozdanie zewnętrzne z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Departamentu Ochrony Zdrowia i Przeciwdziałania Uzależnieniom - termin: do 30.04.2014 r.

oraz:

- zbieranie i opracowywanie danych statystycznych dotyczących problemów uzależnień;

- gromadzenie bazy danych o miejscach i formach pomocy dla osób i rodzin z problemem uzależnień (zasoby na terenie miasta i gminy Trzemeszno);
- współpraca z innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień w celu pozyskiwania niezbędnych informacji do diagnozy problemów społecznych w gminie. (realizuje Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych);

W 2013 r. planuje się ponadto zlecenie niezależnemu podmiotowi gwarantującemu odpowiedni poziom profesjonalizmu przeprowadzenie diagnozy problemów uzależnień i innych problemów społecznych na terenie miasta i gminy Trzemeszno.

Planując poszczególne zadania niniejszego Programu, należy bezwzględnie przestrzegać ustawowego wymogu dotyczącego ich merytorycznego związku z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. Tylko takie działania mogą być realizowane – po uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – ze środków gminnych pochodzących z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

**XI. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ
NA LATA 2013 – 2014**

Zadanie	Formy realizacji	Termin	Osoby, instytucje odpowiedzialne
----------------	-------------------------	---------------	---

<p>I.</p> <p>zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem</p>	<p>prowadzenie Punktu Konsultacyjnego, w ramach którego profesjonalną pomoc świadczą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - specjalista psychoterapii uzależnień - psycholog 	<p>2013-2014</p> <p>każdy wtorek 15.00-20.00</p> <p>każda środa 17.00-19.00</p>	<p>(koszty w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 r.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - specjalista psychoterapii uzależnień - psycholog
	<p>interdyscyplinarna praca instytucji, świadczących pomoc w zakresie interwencji wobec osób uzależnionych, w tym współpraca z zakładami leczenia odwykowego wspomagającymi proces zdrowienia osób uzależnionych;</p>	<p>2013-2014</p>	<p>(bez kosztów) instytucje z terenu MiG T – no / Powiatu Gnieź.</p>
	<p>pomoc materialna osobom uzależnionym od alkoholu i zagrożonym uzależnieniem, w tym m.in.: umożliwienie im regularnego udziału w zajęciach terapeutycznych prowadzonych przez Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „DZIEKANKA” w Gnieźnie (dofinans. dojazdów)</p>	<p>2013-2014 wg potrzeb</p>	<p>koszty w ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej</p>
	<p>udostępnianie informacji o instytucjach i in. podmiotach działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień (lokalna prasa, ulotki);</p>	<p>2013-2014</p>	<p>(bez kosztów)</p> <p>Pełnom. Burm. ds. Uzależnień; GKRPA;</p>

<p>II.</p> <p>udzielanie wszechstronnej pomocy rodzinom, w których występują problemy narkomanii</p>	<p>wsparcie psychologiczne, emocjonalne i społecz.; pomoc socjoterapeutyczna dla dzieci i rodziców - rodziny dysfunkcyjne</p>	<p>2013-2014</p>	<p>Placówka Wsparcia Dziennego w Trzemesznie</p> <p>(koszty w ramach PPiRPA)</p>
	<p>prowadzenie Punktu Konsultacyjnego - oferta profesjonalnej pomocy:</p> <p>- specjaliści psychoterapii uzależnień</p> <p>- psychologa</p>	<p>2013-2014</p> <p>każdy wtorek 15.00-18.00</p> <p>każda środa 17.00-19.00</p>	<p>- specjalista psychoterapii uzależnień</p> <p>- psycholog</p> <p>(koszty w ramach PPiRPA)</p>
	<p>pomoc społeczna rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób</p>	<p>2013-2014 wg potrzeb</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p>
	<p>aktywizacja i integracja zawodowa i społeczna osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i ich rodzin przez Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez objęcie rodziny pracą socjalną</p>	<p>2013-2014 wg potrzeb</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej</p>

<p>III.</p> <p>prorowadzenie profilakt. działalności inform. i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii</p>	<p>Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (ulotki, broszury, plakaty, poradniki, gadżety profilaktyczne) wśród różnych grup odbiorców (udział w kampaniach profilaktyczno – edukacyjnych)</p>	<p>2013-2014</p>	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Pełnomocnik Burmistrza ds. Prof. i Rozw. Probl. Uzależ.</p>
	<p>Rozpowszechnianie informacji dot. oferty pomocy na terenie gminy w zakresie problemów związanych z narkotykami;</p>	<p>2013-2014</p>	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Pełnomocnik Burmistrza ds. Prof. i Rozw. Probl. Uzależ.</p>
	<p>informacje i artykuły dot. problematyki uzależnień (profilaktyka, zagrożenia) w lokalnej prasie</p>	<p>2013-2014</p>	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>Pełnomocnik Burmistrza ds. Prof. i Rozw. Probl. Uzależ.</p>
	<p>Podjęmowanie przedsięwzięć o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym w obszarach: Szkoła Dom Rodzinny Środowisko zewnętrzne</p>	<p>2013-2014</p>	<p>Z inicjatywy GKRPA, Szkół lub innych podmiotów</p> <p>(warunek: pozytywna opinia GKRPA)</p>
	<p>Przeprowadzenie diagnozy problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych na terenie miasta i gminy Trzemeszno</p>	<p>wrzesień / październik 2013 r.</p>	<p>Profesjonalna firma (na zlecenie Burmistrza Miasta i Gminy Trzemeszno)</p>

IV. Wspomaganie działalności instytucji i stowarzyszeń służącej profilaktyce i rozwiązywaniu problemów narkomanii	Szkolenie dla przedstawicieli różnych grup zawodowych zajmujących się problematyką uzależnień	2013 - 2014	Ośrodki szkoleniowe GKRPA Pełnom. Burm. ds. Prof. i Rozw. Probl. Uzależ.
	zakup pomocy naukowych, dydaktycznych, książek oraz materiałów edukacyjno – informacyjnych dla szkół, instytucji kulturalno – oświatowych, organizacji pozarządowych oraz instytucji zajmujących się profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów uzależnień;	2013 - 2014 w miarę potrzeb	GKRPA Pełnom. Burm. ds. Prof. i Rozw. Probl. Uzależ.

Niniejszy program jest dokumentem otwartym na modyfikacje i nowe propozycje na każdym etapie jego realizacji, w zależności od potrzeb, możliwości finansowych i organizacyjnych.

XII. PRELIMINARZ KOSZTÓW - 2013 R.

DZIAŁ	ROZDZ.	§	TREŚĆ	PLAN NA 2013 R.
1	2	3	4	6
851 OCHRONA ZDROWIA	85153	ZWALCZANIE NARKOMANII		8.500,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe (programy profilaktyczne, warsztaty / wykonanie gadżetów prof.)	1.500,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia: - zakup ulotek w ramach kampanii społecznych 500,00 zł - prenumerata (pisma dot. profil. uzależ.) 130,00 zł; - wydatki związane z organizacją przedsięwzięć profilakt. – 2.798,00 zł	3.420,00
		4300	Zakup usług pozostałych (szkolenia dla różnych grup zawodowych, warsztaty dla dzieci i młodzieży, wydatki związane z organizacją przedsięwzięć profilakt.) – 1.000,00 zł Przeprowadzenie diagnozy problemów uzależnień na terenie MiG Trzemeszno 2.500,00 zł	3.500,00
		4410	Podróże służbowe krajowe (delegacje)	80,00

XIII. ZAKOŃCZENIE

Narkotyki i narkomania są problemem społecznym, stanowiącym poważne wyzwanie dla społeczności lokalnych, dlatego też gmina kładzie szczególny nacisk na działania profilaktyczne. Skuteczna profilaktyka, to profilaktyka systemowa, długoterminowa. Musi dotyczyć wszystkich obszarów, w których funkcjonują młodzi ludzie (szkoła, dom rodzinny, środowisko zewnętrzne) i tam być realizowana. Działania te powinny mieć charakter interdyscyplinarny i długofalowy. Głównym ich celem jest uświadomienie zagrożenia i konsekwencji zdrowotnych wynikających z używania narkotyków. Niezbędne jest więc m.in.: upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii, prowadzenie na terenie szkół szeregu przedsięwzięć profilaktycznych oraz systematyczne podnoszenie kompetencji osób, które z racji wykonywanej pracy zaangażowane są w przedmiotowy problem.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Wiesław Pokorski

Opracowanie:

Magdalena Salska
Pełnomocnik Burmistrza
ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień